Nr 1337

av herr Olsson i Stockholm m. fl.
om förbud mot användning av asbest.

Det har bekräftats att kravet i en vpk-motion, 1972:480, om förbud mot användning av asbest var välmotiverat från hälsosynpunkt. Det är framför allt vissa utsatta arbetargrupper som drabbas av svåra lungsjukdomar (asbestos, lungsäckstumörer) genom inandningen av asbestdamm. I motionen refererades emellertid också stora undersökningar, som visat att asbestdamm förekommer i luften i storstäderna och även för folk i allmänhet utgör en hälsofara. Socialutskottet yttrade till motionen att remissvar och vetenskapligt material klart visade att "framför allt hanteringen av asbest i olika arbetsprocesser utgör en betydande hälsofara". Något gehör hos utskottsmajoriteten vann emellertid inte vpk-motionen och det blev avslag när riksdagen den 12 december 1972 behandlade den.

Det bör nämnas att Svenska Byggnadsarbetareförbundet sedan flera år krävt förbud mot användning av asbest och asbestmaterial i byggnadsindustrin.

Nya undersökningar om asbestdammets skadeverkningar har efter denna riksdagsdebatt publicerats i dagspress och medicinsk press. En isolerare, som hann bli 47 år innan de första lungskadorna upptäcktes, sade i en intervju i Dagens Nyheter (29.10.73): "Nu för tiden går det fortare. Nu är arbetstempo och arbetsmetoder på många sätt brutalare. Nu används asbest mycket mera än förr. Nu kan man bli märkt för livet redan i 30-årsåldern. Men före årets slut ska asbestsprutningen vara helt förbjuden på byggen. Det lovar Arbetarskyddsstyrelsen."

Inom de utsatta arbetargrupperna är man dock skeptisk mot sådana löften, särskilt mot löftet om snara åtgärder. Det är nämligen mer än 70 år sedan en läkare i London, Montague Murray, visade vilken betydande risk det är för liv och hälsa för de arbetare som inandas asbestdamm i sitt yrkesarbete. Men trots att vpk-motionen 1972 refererade denna och många senare vetenskapliga undersökningar, påstod arbetarskyddsstyrelsen i sitt remissyttrande, att "på vetenskapens nuvarande ståndpunkt finns inte tillräckliga kunskaper om asbestens tumörframkallande egenskaper för att man med full säkerhet skall kunna fastställa hur omfattande förekomsten är av tumörsjukdomar som betingas av exposition för asbest". Vidare framhölls att "även i fråga om verkningsmekanismen för asbestens olika sjukdomsframkallande effekter är de nuvarande kunskaperna ofullständiga".

Arbetarskyddsstyrelsens remissutlåtande tyder på en generande okunnighet om verkningarna av asbest och kan på intet sätt utgöra grund för den

bedömning utskottet gör när frågan nu på nytt aktualiseras.

Så sent som i december förra året gav statsrådet Ingemund Bengtsson i en interpellationsdebatt svar på frågan om regeringen med stöd av lag om hälso- och miljöfarliga varor är beredd att förbjuda asbest. Han stödde sig tydligen på arbetarskyddsstyrelsens oacceptabla yttrande och menade att de skärpta bestämmelserna beträffande hanteringen av asbest är tillräcklig garanti mot fortsatt förekomst av asbestos.

Mot bakgrund av den välgrundade dokumentationen om asbestens skadeverkningar framstår dock statsrådet Bengtssons förhoppningar som ogrundade. På den korta tid som förflutit sedan svarets avgivande i riksdagen i december har ett 75-tal fall enbart från Göteborgsvarven anmälts till riksförsäkringsverket. Till detta kommer att all användning av ashest i dag innebär en framtida inbyggd miljö- och hälsorisk.

Med hänvisning till det anförda föreslås

att riksdagen uttalar sig för förbud mot användningen av asbest och hos regeringen hemställer om tillämplig lagstiftning härför.

Stockholm den 26 januari 1974

SUNE OLSSON (vpk)
i Stockholm

JOHN TAKMAN (vpk)

LARS WERNER (vpk)
i Tyresö

PER ISRAELSSON (vpk)

JOHN MAGNUSSON (vpk)
i Kristinehamn

GOTAB 74 5934 S Stockholm 1974